

О.М. Петрук, д.е.н., проф.
Я.І. Бурцев, аспірант
С.М. Защипас, аспірант
О.Г. Попов, аспірант

Державний університет «Житомирська політехніка»

Фінтех як поняття функціональної економічної науки

Статтю присвячено розкриттю теоретичних засад фінтеху як поняття функціональних економічних наук (фінансів, бухгалтерського обліку, економіки підприємства). На сьогодні існують різні підходи до розкриття цього поняття, що не сприяє виробленню адекватної економічної політики держави та законодавчого регулювання у цій сфері. Для розкриття змісту дефініції було використано історичний підхід, контент-аналіз, системний та функціональний підходи. Проведений аналіз існуючих поглядів дозволив зробити висновок про існування чотирьох базових підходів до тлумачення фінтеху: фінтех як технологія, фінтех як інновація і бізнес-модель; фінтех як галузь, фінтех як послуга. Всі вони мають як слабкі, так і сильні аргументи на свою користь, однак жоден з них не може існувати без новітніх технологій, покладених в основу фінтеху. У підсумку дослідження доведено, що фінтех – це інноваційна фінансова індустрія на основі цифрових технологій, що призводять до інтенсифікації та зростання ефективності фінансових послуг. Твердження про виникнення нової фінтех-галузі є обґрунтованим в інституційній частині як сукупності суб'єктів господарювання, що розробляють та впроваджують сучасні інноваційні технології у фінансовій сфері. Стосовно традиційних посередників фінансового ринку варто говорити про трансформацію їх бізнес-моделей під впливом сучасних інноваційних технологій. Останнє відбувається без зміни їх функціональної ролі на фінансовому ринку.

Ключові слова: фінтех (фінансові технології); фінансовий ринок; інновації; цифровізація; фінтех-компанії; фінтех-індустрія; банки.

Постановка проблеми. Вважається, що термін фінтех (FinTech) пройшов вже відносно тривалий шлях разом з розвитком самого явища, властивого фінансовому ринку. Класичним прикладом фінтеху у банківництві стало використання у Лондоні банком «Barclays» першого банкомата у 1967 році [15, с. 28]. На сьогодні у розвитку цього явища констатують третю стадію, яка розпочалася з 2008 року, коли з'явилися численні стартапи та новітні технології, що забезпечили альтернативу послугам традиційних фінансових установ, у першу чергу банкам [6, с. 219]. На думку переважної більшості дослідників фінтеху, відбулася справжня революція на фінансовому ринку через запровадження новітніх технологій, які значною мірою трансформували форми, види, а інколи і зміст фінансових послуг [21]. Попри такі фундаментальні зміни немає єдиного підходу у функціональних економічних науках до тлумачення поняття «фінтех», що не сприяє подальшим теоретичним і методичним розвідкам у цьому напрямі з відповідним нормативним закріпленням.

Аналіз останніх досліджень та публікацій, на які спираються автори. Дослідженню проблем фінтеху присвячено десятки тисяч публікацій по всьому світі. Це підтверджується аналізом контенту пошукової системи «Google», де сервіс Google Scholar видає близько 63000 публікацій за останні п'ять років. Хоча кількість суто наукових публікацій у два рази менша, однак і це великі цифри, які свідчать про значущість цієї теми та підтверджують актуальність нашого дослідження.

Серед досліджень вітчизняних науковців за останні п'ять років варто виокремити публікації: Р.В. Безпалого, Т.О. Гаврилко, Н.Джурук, Л.А. Дудинець, В.В. Коваленко, О.М. Раца, А.Ю. Семенов, С.В. Цирулик, Л.Я. Слободи, Т.О. Тохтамиш, І.В. Троць, В.П. Унінець-Ходаківської, О.М. Шевченко, С.М. Шкарлета, М.В. Дубини, О.С. Жук та ін.

Мета статті. У зазначених вище авторів й інших дослідників фінтеху немає єдиного тлумачення цього поняття. У результаті воно використовується непослідовно, у різних контекстах, залежно від фінансових інституцій чи сегмента фінансового ринку, що аналізуються. Це призводить до неоднозначних результатів і наслідків. Найвні суперечності не сприяють виробленню адекватної економічної політики держави та законодавчого регулювання у цій сфері, що потребує відповідних досліджень у цьому напрямі задля вирішення існуючих проблем. Тому метою цього дослідження є уточнення змісту наукового поняття «фінтех».

Викладення основного матеріалу. Зважаючи на поставлене завдання, необхідно визначити валідні методи дослідження. На першому етапі для аналізу змісту дефініції буде використано історичний підхід і

контент-аналіз. Також маємо ситуацію, коли: «вирішення проблеми передбачає зв'язок цілей з багатьма засобами їх досягнення; проблема має розгалужені зв'язки, які викликають віддалені наслідки в різних галузях економіки, та прийняття рішень за ними вимагає врахування повної ефективності та повних витрат» [18, с. 13–14]. Тобто на другому етапі доречним є використання системного підходу для вирішення зазначеної проблеми.

Логічним продовженням попереднього методу, що дозволяє уточнити зміст будь-якого наукового поняття, є функціональний підхід, сутність якого полягає в розгляді досліджуваної системи або її складових елементів з позицій зовнішнього середовища. «Тобто, будучи проявом впливу окремої категорії на навколишнє соціально-економічне середовище, функції розкривають її суспільне призначення. Як і сама сутність певної категорії її функції є явищем об'єктивним та динамічним. Кожна з них формується стихійно, розвивається в міру розвитку самої сутності категорії й соціально-економічного середовища, в якому воно реалізується. Нав'язати чи позбавити відповідне поняття певної функції неможливо, тобто мова йде про об'єктивний процес» [5, с. 358].

Генезис фінтеху, який розпочався з банківського сектору, доводить, що технології мали сервісний характер по відношенню до банківських послуг і продуктів. Тобто вони були вторинними по відношенню до традиційних, базових операцій фінансових установ. Це дозволяє значній кількості дослідників стверджувати, що «FinTech охоплює сукупність взаємодоповнюючих технологій, в тому числі мобільних мереж, великих даних, хмарних обчислень, технологій розподіленого реєстру, штучного інтелекту і аналізу даних, які спільно формують широкий спектр операцій у фінансовій індустрії» [19; 17, с. 213].

Такими технологіями стали:

1. Технології мобільного зв'язку – реалізується через мобільні пристрої, наприклад, мобільний банкінг, який передбачає управління банківським рахунком з допомогою мобільних пристроїв;
2. Технології збереження, обробки даних, прав і зобов'язань та аналітики фінансової інформації: блокчейн і великі дані (Big Data), аналітика фінансової інформації;
3. Технології цифрових валют (електронні гаманці, PayPal, ApplePay, Maxi, Global Money, НПС «Простір» та ін.), а також криптовалюти;
4. Технології забезпечення підтримки фінансових послуг (маркетплейси) – це платформи для здійснення фінансових угод;
5. Технології штучного інтелекту або технології, які дозволяють створювати інтелектуальні машини і програмні продукти, що надають можливість виконувати творчі функції, притаманні людині;
6. Біометричні технології або технології, що базуються на біометрії, вимірі унікальних характеристик окремо взятої людини.

Мова йде не про будь-які технології, а ті, що «являють собою синтез цифрових технологій та інновацій у фінансовій сфері, що використовуються для надання, розширення і розповсюдження фінансових послуг технологічними компаніями» [20]. Інновації є другим ключовим терміном при розкритті змісту фінтеху. Відповідно до класифікації фінансових інновацій за формою існування виокремлюють інновації фінансових інструментів і продуктів та інновації фінансових технологій (процесів) [3].

Щодо технологічних компаній, то вони не є фінансовими посередниками, але можуть використовувати певні технологічні розробки та спеціалізоване програмне забезпечення для надання визначеного виду фінансових послуг, замінюючи таким чином традиційних фінансових посередників. Отже, фінтех охоплює не тільки інноваційні фінансові продукти та процеси, але й інноваційні бізнес-моделі, пов'язані з виникненням нових суб'єктів ринку фінансових послуг – фінтех-компаній [9].

Окремі автори взагалі роблять акценти на витісненні з фінансового ринку традиційних гравців фінтех-компаніями: «FinTech – це технологічно підтримувані фінансові інновації, які можуть призвести до появи нових бізнес-моделей, програм, процесів або продуктів, що істотно впливають на фінансові ринки та установи, які надають фінансові послуги» [11; 12; 16, с. 285]. Подібний підхід виводить нас на інституційний рівень, коли під фінтехами розуміють компанії-стартапи у галузі фінансових послуг, що широко застосовують у своїй роботі новітні інформаційні технології.

Якщо мова йде про стартапи, то, згідно з вимогами венчурної індустрії, мета їх створення передбачає подальший перепродаж після досягнення заданого рівня капіталізації. Залучення венчурних капіталів, особливо за участі держави, гарантує створення значної кількості нових підприємств з певними однотипними характеристиками. Це дозволяє ряду дослідників констатувати виникнення нової окремої галузі [2, с. 46].

Дудинець Л.А. компанії, зайняті в фінтех-індустрії, поділяє на дві групи: стартапи, які надають технічні рішення для наявних фінансових компаній; стартапи, які працюють безпосередньо зі споживачами фінансових послуг. Порівняно з традиційними установами, що надають фінансові послуги, компанії сегмента FinTech мають низку переваг для споживачів. Вони розширюють можливості клієнтів, надаючи нові послуги за допомогою нових технологічних додатків. Нові цифрові фінансові технології дають змогу клієнтам отримувати доступ до інформації в будь-який час і в будь-якому місці. А інтернет-

сервіси здатні задовольнити їх потреби, забезпечуючи максимальну зручність, яку не можуть забезпечити традиційні фінансові консультанти, які працюють за звичайним графіком [7, с. 795].

Такий підхід підтримує О.М. Рац і А.С. Алфімова, що дозволяє їм стверджувати: «фінансові технології – це сукупність інноваційних розробок у фінансовій сфері, що використовуються для надання якісних фінансових послуг» [10, с. 10].

Отже, проведений аналіз наведених вище підходів дозволяє зробити висновок про існування чотирьох базових підходів до тлумачення фінтеху: фінтех як технологія, фінтех як інновація і бізнес-модель; фінтех як галузь, фінтех як послуга. Всі вони мають як слабкі, так і сильні аргументи на свою користь, однак жоден з них не може існувати без новітніх технологій, покладених в основу фінтеху.

Фінтех-пропозиції не обмежуються лише традиційними послугами; за результатами дослідження Global FinTech Adoption Index 2019 EY у сучасному світовому секторі фінансових послуг розповсюджені два типи послуг: «трансформовані» (disrupted) та «винайдені» (invented). Під трансформованими розуміються звичні послуги, що одержали нові особливості з погляду привабливості, додаткових можливостей, тарифних переваг. Винайдені послуги завдячують своєю появою новим технологіям та інноваційним бізнес-моделям [4, с. 18].

Сучасна глобальна екосистема фінтеху за розвиненими нішами наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

Глобальна екосистема фінтеху за розвиненими нішами [13, с. 14]

№ з/п	Назва сегмента екосистеми	Зміст сегмента екосистеми
1	Кредитування	Маркетплейси з кредитування & альтернативні андеррайтингові платформи
2	Блокчейн / Віртуальні активи	Компанії фінсервісів на базі децентралізованих технологій
3	Регтех	Аудит, ризик-менеджмент, програмне забезпечення з регуляторного комплаєнсу
4	Персональні фінанси	Інструменти для управління рахунками – кредитними та персональними
5	Платежі / Білінг	Платіжний процесинг, карткові сервіси, рішення для білінгу
6	Страховання	Дата-аналітика, цифрове страхування, автоматизований андеррайтинг, маркетплейси, перестраховання
7	Ринки капіталу	Автоматизовані рішення для продажів, трейдингу, аналітики, інфраструктура для фінансових інституцій
8	Управління капіталом (Wealth management)	Інвестиційні та платформи з управління капіталом, аналітичні інструменти
9	Платежі / Перекази	Транскордонні платежі, програмне забезпечення для трекінгу
10	Іпотека / Нерухомість (PropTech)	Кредитування іпотеки, фінансові платформи

За твердженням фахівців Національного банку, «тема відкритого банкінгу та відкритих даних залишатиметься в епіцентрі динамічних змін та інтересу до інноваційних фінансових сервісів. Водночас фінтех-компанії та традиційні гравці можуть досягти значної синергії: перші можуть створювати клієнтоорієнтовані пропозиції, а банки – масштабувати ці пропозиції на свої бази клієнтів. Але в результаті ринок отримує передовий пул інноваційних фінансових сервісів, а клієнти – конкурентний ринок та якісніші фінансові продукти і сервіси» [13, с. 15]. Однак, як показують дослідження міжнародної консалтингової компанії McKinsey & Company, поки що банківський бізнес значно втрачає через появу нових гравців на фінансовому ринку [1]. Саме тому для глибшого розкриття поняття «фінтеху» необхідно зосередитися на тих результатах, що він привносить для користувачів фінансових послуг.

З цього приводу дослідники явища фінтеху прийшли до таких висновків. Ільчук П.Г., Коць О.О., Колосовська І.В. зазначають, що інноваційний розвиток фінансового сектору сприяє скороченню витрат його учасників та підвищенню рівня комфорту щодо використання різних фінансових продуктів і послуг. Далі автори роблять висновок, що в сучасних умовах тотальної діджиталізації неможливий успішний розвиток економіки без застосування інформаційних технологій у фінансовій сфері [8, с. 47].

Шевченко О.М., Рудич Л.В. підтримують зазначений вище підхід і поглиблюють його: «Фінтех відкриває величезні можливості для всіх суб'єктів фінансової сфери. Він забезпечує клієнтам зниження витрат, платежі в реальному часі, більш широкий вибір послуг та більшу зручність. Фінтех може сприяти розширенню доступу до фінансування для фізичних осіб, малих та середніх підприємств, недостатньо охоплених фінансовими послугами. Розкриваючи позитивний вплив фінансових технологій для всіх його суб'єктів, дослідники зазначають про зростання конкуренції на ньому, консолідацію інформаційних технологій фінансовими організаціями для диверсифікації свого бізнесу, зменшення інформаційної асиметрії та підвищення ефективності ціноутворення, розширення набору фінансових послуг та кола

потенційних клієнтів, забезпечення фінансової доступності в країнах з економікою, що розвивається, і розвиненою економікою» [20].

Найбільш лаконічний і точний підхід до фінтеху зустрічаємо у Т.О. Тохтамиш, О.А. Ягольницького, К.Б. Гранько, які під фінтехом розуміють технології, що використовуються у фінансовій галузі для оптимізації витрат, збільшення доданої вартості у своїх продуктах, швидкодії проходження будь-яких процесів, безпеки тощо [15, с. 29].

Застосування контент-аналізу до згаданих вище дефініцій (та інших, що за браком місця не увійшли у цю публікацію) дозволяє нам стверджувати, що не залежно від контексту переважна більшість визначень фінтеху містять поняття «фінансовий» і «інноваційний».

Системний і функціональний підходи до фінансового сектору передбачають виокремлення основних атрибутів фінтеху як індустрії: займає значну кількість робочої сили, на нього припадає відчутна частка суспільного капіталу та значна кількість фінансових установ, має свій особливий сегмент ринку, на якому реалізує свою продукцію, створює додану вартість і бере участь у виробництві ВВП, сплачує податки до бюджету тощо. За такого підходу центральним стає визначення продукту фінтеху.

З відповіддю на це питання не має бути проблем. За дослідженнями, проведеними міжнародною консалтинговою компанією McKinsey & Company з 2018 до 2022 року, поки що спостерігається витіснення фінтех-компаніями з традиційного сегмента фінансового ринку комерційних банків [1]. Тобто фінтех-компанії «випускають» той же продукт, що і банки, однак на нових технологічних засадах. Продукт же банківської системи характеризується: обсягом грошових ресурсів, наданих банками у користування чи прийнятих від клієнтів на зберігання; обсяг доходу, одержаного банками від наданих послуг (процентного і комісійного); обсяг прибутку та маржі, одержаних банками від діяльності в цілому та за окремими видами послуг [5, с. 464].

Висновки та пропозиції. Основним висновком проведеного дослідження є уточнення фінтеху як інноваційної фінансової індустрії на основі цифрових технологій, що призводять до інтенсифікації та зростання ефективності фінансових послуг.

Твердження про виникнення нової фінтех-галузі є обґрунтованим в інституційній частині як сукупності суб'єктів господарювання, що розробляють та впроваджують сучасні інноваційні технології у фінансовій сфері.

Стосовно традиційних посередників фінансового ринку (банки, фінансові компанії, ІСІ, пенсійні фонди, страхові компанії та інші) варто говорити про трансформацію їх бізнес-моделей під впливом сучасних інноваційних технологій. Останнє відбувається без зміни їх функціональної ролі на фінансовому ринку.

Список використаної літератури:

1. Reshaping retail banks: Enhancing banking for the next digital age : Report. – October 18, 2022 [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/reshaping-retail-banks-enhancing-banking-for-the-next-digital-age>.
2. Безпалий Р.В. Фінтех-інновації: передумови становлення та сучасні тенденції / Р.В. Безпалий // Інвестиції: практика та досвід. – 2021. – № 2. – С. 44–49.
3. Белінська Г.В. Ринок фінансових інновацій: сутність, особливості та передумови створення / Г.В. Белінська // Наукові праці НДФІ. – 2016. – № 1. – С. 137–149 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npndfi_2016_1_11.
4. Гаврилко Т.О. Fintech: зарубіжний досвід та особливості розвитку в Україні / Т.О. Гаврилко, Р.Антонова ; гол. ред. М.М. Палінчак // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер. : Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – Ужгород : Гельветика, 2020. – Вип. 29. – С. 17–22.
5. Гроші та кредит : підручник / М.І. Савлук, А.М. Мороз, І.М. Лазенко та ін. ; за наук. ред. М.І. Савлука. – 6-те вид., перероб. і доп. – К. : КНЕУ, 2011. – 589 с.
6. Джурук Н. Fintech та комерційні банки: конкуренція та можливості співробітництва між ними / Н.Джурук // Економічний аналіз. – 2020. – Т. 30, № 1 (1). – С. 217–224.
7. Дудинець Л.А. Розвиток фінансових технологій як фактор модернізації фінансової системи / Л.А. Дудинець // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2018. – Вип. 22. – С. 794–798.
8. Льчук П.Г. Фінтех-компанії: сучасний стан та перспективи впливу на розвиток фінансового ринку України / П.Г. Льчук, О.О. Коць // Держава та регіони. – 2021. – № 5 (122). – С. 46–53.
9. Коваленко В.В. Розвиток fintech: загрози та перспективи для банків України / В.В. Коваленко // Приазовський економічний вісник. – 2018. – № 4 (09). – С. 127–133.
10. Рац О.М. Сучасні напрями розвитку фінансових технологій в банківському секторі України / О.М. Рац, А.С. Алфімова // Економіка. Фінанси. Право. – 2021. – № 4/2. – С. 9–13.
11. Семенов А.Ю. Тенденції розвитку Fintech послуг на світовому та вітчизняному ринках фінансових послуг / А.Ю. Семенов, С.В. Цирулик // Бізнес-інформ. – 2018. – № 10. – С. 327–334.
12. Слобода Л.Я. Перспективи і ризики ініціатив Fintech у світовій банківській системі / Л.Я. Слобода, А.Н. Дем'яник // Проблеми економіки. – 2020. – № 1 (43). – С. 275–282.

13. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року / Сталій розвиток інновацій, кешлес та фінграмотність. – Київ : Національний банк, 2020. – 49 с.
14. Тохтамиш Т.О. Діяльність fintech-компаній на фінансовому ринку / Т.О. Тохтамиш, О.А. Ягольницький // Проблеми системного підходу в економіці. – 2020. – № 5 (79). – С. 27–32.
15. Тохтамиш Т.О. Аналіз впливу розвитку fintech на прямі іноземні інвестиції / Т.О. Тохтамиш, О.А. Ягольницький, К.Б. Гранько // Економічний простір. – 2020. – № 159. – С. 28–32. DOI: 10.32782/2224-6282/159-5.
16. Троц І.В. Тенденції, проблеми та перспективи розвитку Fintech в Україні / І.В. Троц // Збірник наукових праць Хмельницького кооперативного торговельно-економічного інституту. Сер. : Економічні науки. – 2018. – № 12. – С. 283–292.
17. Унінець-Ходаківська В.П. Цифрова трансформація ринку фінансових послуг в контексті розвитку fintech-індустрії / В.П. Унінець-Ходаківська // Наукові перспективи. – 2022. – № 10 (28). – С. 208–218.
18. Черняк Ю.И. Системный анализ в управлении экономикой / Ю.И. Черняк. – М. : Экономика, 1975. – 191 с.
19. Шевченко О.М. Світові тенденції розвитку ринку фінансових технологій та особливості його функціонування в Україні / О.М. Шевченко // Ефективна економіка. – 2021. – № 6 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8976>.
20. Шевченко О.М. Розвиток фінансових технологій в умовах цифровізації економіки України / О.М. Шевченко, Л.В. Рудич // Ефективна економіка. – 2020. – № 7 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8053>.
21. Шкарлет С.М. Теоретичні аспекти визначення сутності категорії «Fintech» / С.М. Шкарлет, М.В. Дубина, О.С. Жук // Науковий вісник Полісся. – 2019. – № 1 (17). – С. 148–157.

References:

1. www.mckinsey.com (2022), *Reshaping retail banks: Enhancing banking for the next digital age*, Report, October 18, [Online], available at: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/reshaping-retail-banks-enhancing-banking-for-the-next-digital-age>
2. Bezpalij, R.V. (2021), «Fintech-innovacii': peredumovy stanovlennja ta suchasni tendencii'», *Investycii': praktyka ta dosvid*, No. 2, pp. 44–49.
3. Belins'ka, G.V. (2016), «Rynok finansovyh innovacij: sutnist', osoblyvosti ta peredumovy stvorennya», *Naukovi praci NDFI*, No. 1, pp. 137–149, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npdfi_2016_1_11
4. Gavrylko, T.O. and Antonova, R. (2020), «Fintech: zarubizhnyj dosvid ta osoblyvosti rozvytku v Ukraini», in Palinchak, M.M. (ed.), *Naukovyj visnyk Uzhgorod's'kogo nacional'nogo universytetu*, Ser. *Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove gospodarstvo*, Gel'vetyka, Uzhgorod, Issue 29, pp. 17–22.
5. Savluk, M.I., Moroz, A.M., Lazepko, I.M. et al. (2011), *Grosni ta kredyt*, pidruchnyk, in Savluk, M.I. (ed.), KNEU, K., 6-te vyd., pererob. i dop., 589 p.
6. Dzhuruk, N. (2020), «Fintech ta komercijni banky: konkurencija ta mozhlyvosti spivrobotnyctva mizh nymy», *Ekonomichnyj analiz*, Vol. 30, No. 1 (1), pp. 217–224.
7. Dudynec', L.A. (2018), «Rozvytok finansovyh tehnologij jak faktor modernizacii finansovoi systemy», *Global'ni ta nacional'ni problemy ekonomiky*, Issue 22, pp. 794–798.
8. Il'chuk, P.G. and Koc', O.O. (2021), «Fintech-kompanii': suchasnyj stan ta perspektyvy vplyvu na rozvytok finansovogo rynku Ukrainy», *Derzhava ta regiony*, No. 5 (122), pp. 46–53.
9. Kovalenko, V.V. (2018), «Rozvytok fintech: zagrozy ta perspektyvy dlja bankiv Ukrainy», *Pryazovs'kyj ekonomichnyj visnyk*, No. 4 (09), pp. 127–133.
10. Rac, O.M. and Alifimova, A.S. (2021), «Suchasni naprjamy rozvytku finansovyh tehnologij v bankiv's'komu sektori Ukrainy», *Ekonomika. Finansy. Pravo*, No. 4/2, pp. 9–13.
11. Semenog, A.Ju. and Cyrulyk, S.V. (2018), «Tendencii' rozvytku Fintech poslug na svitovomu ta vitchyznanomu rynkah finansovyh poslug», *Biznes-inform*, No. 10, pp. 327–334.
12. Sloboda, L.Ja. and Dem'janyk, A.N. (2020), «Perspektyvy i ryzyky initsiatyv Fintech u svitovij bankiv's'kij systemi», *Problemy ekonomiky*, No. 1 (43), pp. 275–282.
13. Nacional'nyj bank (2020), «Strategija rozvytku fintechu v Ukrainy do 2025 roku», *Stalij rozvytok innovacij, keshles ta fingramotnist'*, Kyi'v, 49 p.
14. Tohtamysh, T.O. and Jagol'nyc'kyj, O.A. (2020), «Dijal'nist' fintech-kompanij na finansovomu rynku», *Problemy systemnogo pidhodu v ekonomici*, No. 5 (79), pp. 27–32.
15. Tohtamysh, T.O., Jagol'nyc'kyj, O.A. and Gran'ko, K.B. (2020), «Analiz vplyvu rozvytku fintech na prjami inozemni investycii'», *Ekonomichnyj prostir*, No. 159, pp. 28–32, doi: 10.32782/2224-6282/159-5.
16. Troc, I.V. (2018), «Tendencii', problemy ta perspektyvy rozvytku Fintech v Ukraini», *Zbirnyk naukovykh prac' Hmel'nic'kogo kooperativnogo torgovel'no-ekonomichnogo instytutu*, Ser. *Ekonomichni nauky*, No. 12, pp. 283–292.
17. Unynec'-Hodakiv's'ka, V.P. (2022), «Cyfrova transformacija rynku finansovyh poslug v konteksti rozvytku fintech-industrii'», *Naukovi perspektyvy*, No. 10 (28), pp. 208–218.
18. Chernyak, Yu.I. (1975), *Sistemnyi analiz v upravlenii ekonomikai*, Ekonomika, M., 191 p.
19. Shevchenko, O.M. (2021), «Svitovi tendencii' rozvytku rynku finansovyh tehnologij ta osoblyvosti jogo funkcionuvannja v Ukraini», *Efektivna ekonomika*, No. 6, [Online], available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8976>
20. Shevchenko, O.M. and Rudych, L.V. (2020), «Rozvytok finansovyh tehnologij v umovah cyfrovizacii' ekonomiky Ukrainy», *Efektivna ekonomika*, No. 7, [Online], available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8053>

21. Shkarlet, S.M., Dubyna, M.V. and Zhuk, O.S. (2019), «Teoretychni aspekty vyznachennja sutnosti kategorii "Fintech"», *Naukovyj visnyk Polissja*, No. 1 (17), pp. 148–157.

Петрук Олександр Михайлович – доктор економічних наук, професор, професор кафедри фінансів та цифрової економіки Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0002-5351-5679>.

Наукові інтереси:

- теорія та методологія грошей, кредиту та банківництва.

Бурцев Ярослав Ігоревич – аспірант кафедри фінансів та цифрової економіки Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0003-1020-7825>.

Наукові інтереси:

- трансформація банківської діяльності під впливом цифровізації та розвитку фінансових технологій.

Защипас Сергій Миколайович – аспірант кафедри фінансів та цифрової економіки Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0003-4285-9545>.

Наукові інтереси:

- забезпечення фінансової стабільності в умовах функціонування ринку невзаємозамінних токенів.

Попов Олексій Геннадійович – аспірант кафедри фінансів та цифрової економіки Державного університету «Житомирська політехніка».

<https://orcid.org/0000-0003-1213-6880>.

Наукові інтереси:

- розвиток платіжних систем в умовах запровадження фінтеху.

Petruk O.M., Burtsev Ya.I., Zashipas S.M., Popov O.H.

Fintech as a concept of functional economic science

The article is devoted to the disclosure of the theoretical foundations of fintech as a concept of functional economic sciences (finance, accounting, economics). Nowadays, there are various approaches to the disclosure of this concept, which does not contribute to the development of an adequate economic policy of the state and legislative regulation in this area. Historical approach, content analysis, system and functional approaches were used to reveal the content of the definition. The analysis of existing approaches allowed us to conclude that there are four basic approaches to the interpretation of fintech: fintech as a technology, fintech as an innovation and a business model; fintech as an industry, fintech as a service. All of them have both weak and strong arguments in their favor, but none of them can exist without the latest technologies that form the basis of fintech. As a result of the study, it was proved that fintech is an innovative financial industry based on digital technologies, which lead to the intensification and growth of the efficiency of financial services. The statement about the emergence of a new fintech industry is grounded in the institutional part as a set of business entities that develop and implement modern innovative technologies in the financial sphere. Regarding traditional financial market intermediaries, it is worth talking about the transformation of their business models under the influence of modern innovative technologies. The latter happens without changing their functional role in the financial market.

Keywords: fintech (financial technologies); financial market; innovation; digitalization; fintech companies; fintech industry; banks.

Наукова публікація розроблена в межах проекту Erasmus+ «Диджиталізація економіки як елемент сталого розвитку України та Таджикистану (DigEco) 618270-EPP-1-2020-1-LT-EPPKA2-CBHE-JP» / The paper is developed in the framework of ERASMUS+ CBHE project «Digitalization of economic as an element of sustainable development of Ukraine and Tajikistan» / DigEco 618270-EPP-1-2020-1-LT-EPPKA2-CBHE-JP

Цей проєкт фінансується за підтримки Європейської Комісії. Цей документ відображає лише погляди автора, і Комісія не несе відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в документі / This project has been funded with support from the European Commission. This document reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained there in.

Стаття надійшла до редакції 04.10.2022.